

2006/2007 PAZARLAMA DÖNEMİNDE ÇELTİK ÜRETİCİLERİNİN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Piyasada çeltik fiyatlarının son günlerde girdi masraflarını karşılayamayacak düzeye inmesi sonucu gözler TMO'ya çevrilmiş, üretici fiyat açıklanmasını beklemiştir. TMO ise üretim maliyetinin %19 gerisinde fiyat açıklayarak üreticileri üretimden vazgeçirme noktasına getirmiştir.

Son yıllarda gerek ekim alanlarında, gerekse verimdeki artış sebebiyle çeltikte üretim artışı sağlanabilmiştir. Üretim artışı özellikle 2004 ve 2005 yıllarında gerçekleşmiştir. Üretim artışında ülke ihtiyacından fazla gerçekleştirilen ithalatı önlemek amacıyla bu iki yılda uygulanan tarife kontenjanı uygulaması da etkili olmuştur.

Türkiye Çeltik ve Pirinç Üretimi (Ton)

	2003	2004	2005	2006
Çeltik Üretimi	372.000	490.000	600.000	650.000 *
Pirinç Üretimi	223.200	294.000	360.000	390.000*

Kaynak: TÜİK *: 1. Tahmin

Üretim artışına paralel olarak ithalat miktarları azalmış, artan üretimle birlikte her yıl çeltik için ödenen milyonlarca dolar dövizin önemli miktarı ülke içinde kalmaya başlamıştır.

Türkiye Pirinç İthalatı

	2003	2004	2005	2006 *
Pirinç İthalatı (Ton)	370.910	146.086	253.494	152.100
Pirinç İthalatı (000 \$)	122.785	62.025	97.186	64.063

Kaynak: İGEME *Ocak-Temmuz

Ancak, çeltik üretimindeki artış çiftçiye yarar değil zarar getirmektedir. Üretime yönelen çiftçi çeltiğe verilen fiyatla adeta cezalandırılmaktadır. TMO tarafından açıklanan fiyat 3 sene önceki fiyatın gerisinde kalmıştır. Çeltik üretiminde yoğun olarak kullanılan girdilere bakıldığında son üç yılda motorin %60, sulama %75, gübre %52 artarken baldo çeşidi çeltik fiyatında %5 azalma gerçekleşmiş, diğer çeşitlerde fiyatlar yakın değerlerde kalmıştır.

Yıllar İtibariyle TMO Çeltik Fiyatları ve % Artışları (YKR/Kg)

Çeltik	Çeşidi	2002	2003	% Artış	2004	% Artış	2005	% Artış	2006	% Artış
Uzun Tane	Baldo	70,0	80,0	14,2	86,4	8,0	76,0	-12	76,0	0,0
	Diğer Uzun	60,0	70,0	16,6	75,6	8,0	72,0	-4,7	72,0	0,0
Orta Tane	Veneria	56,0	64,5	15,8	69,6	7,9	65,0	-6,6	65,0	0,0
	Diğer Orta	55,0	63,5	15,4	68,5	7,8	65,0	-5,1	65,0	0,0
	Krasnodorsky	54,0	62,0	14,8	62,1	0,2	59,0	-4,9	59,0	0,0
Kısa Tane		50,0	57,5	15,0	62,1	8,0	59,0	-4,9	59,0	0,0

TMO tarafından fiyat açıklanmadan önce piyasada fiyatlar 55 YKR/Kg'a kadar gerilemiştir. TMO'nun çeltik alımlarında ÇKS kaydı aranması, kaydı olmayan çoğu üreticiyi

tüccara yönlendirecek piyasada çeltik fiyatları daha da düşecektir. Bu sebeple TMO alımlarında ÇKS'ye kayıtlı olma şartı kaldırılmalıdır

Üretici gelirlerinin korunması açısından TMO tarafından açıklanan fiyatla, maliyete göre belirlenecek hedef fiyat arasındaki makasın prim ile kapatılması gerekmektedir. Hayal kırıklığına uğrayan üretici açıklanacak prim miktarını beklemektedir. Ancak, prim miktarları henüz açıklanmamıştır. Birliğimizce belirlenen 89 YKR/Kg üretim maliyeti göz önünde bulundurularak belirlenecek prim biran önce açıklanmalıdır.

TMO'nun açıkladığı fiyatla hayal kırıklığı yaşayan üreticinin yüzü Devletin vereceği primle güldürülmelidir.

Çeltik ithalat miktarının belirli seviyede tutulabilmesi, düşük dünya fiyatlarına karşı üreticilerin korunması açısından tarife kontenjanı uygulaması devam etmeli, bu uygulamanın gerçekleştirilememesi durumunda özellikle çeltik pazarlama dönemlerinde yerli üreticilerimizi mağdur etmeyecek şekilde ithalatı kısıtlayıcı farklı tedbirler alınmalıdır.

Piyasa fiyatlarının olumlu yönde etkilenmesi bakımından TMO'nun buğdayda olduğu gibi çeltik ve pirinç satış fiyatlarını biran önce açıklaması gerekmektedir.

2006 YILI ÇELTİK MALİYET ÇİZELGESİ

MASRAF UNSURLARI	Dekara Gider (YTL)
1- Ruhsatiye	1,28
3-Toprak işleme(sürüm, tapan, tesviye)	55,0
4-Sulama kanallarının hazırlanması	19,1
5-Tavaların hazırlanması	20,3
6-Tohum bedeli	30,0
7-Ekim	8,9
8-Gübre bedeli ve İşçiliği	51,1
9-Su bedeli ve İşçiliği	34,6
10-Ot temizleme	19,2
11-Zirai Mücadele ve Mücadele İşçiliği	22,0
12-Hasat	42,4
13- Diğer Masraflar	25,1
MASRAFLAR TOPLAMI	327,7
20-Genel İdare Giderleri (%3)	9,8
21-Masraflar Toplamının Faizi(% 11)	36,0
22-Tarla kirası	185,6
MASRAFLAR GENEL TOPLAMI	559,2
23-Dekardan alınan çeltik (Kg.)	628,6
24-1 kg. çeltik maliyeti (YTL/Kg.)	0,890